

putatsen 1968, at landet endnu omkring 1300 havde et stordriftssystem, »som efter hele sin form må føre tilbage til et trællesamfund.« (s. 135). Såfremt samfundets hele produktionsform kan påvises at forudsætte slaveriet, turde det vel være det bedste bevis der kan føres for slave-samfundets eksistens?

Det forekommer sandsynligt, at det vil være undersøgelser af denne karakter, der vil kunne bringe forskningen videre. Set i historiografisk perspektiv havde det dog næppe været nogen fordel, om Skyum-Nielsens tese havde fået lov til at afvente yderligere undersøgelser. Hans bog bør kunne danne skole ved at have fokuseret på de nederste trin af samfundspyramiden. Netop derfor spørger man sig forøvrigt, om ikke mange navngivne magnater fra den anden ende af pyramiden med fordel kunne være bortretoucheret helt; der havde da tegnet sig en endnu skarpere profil af en af de store danmarkshistorier, en af dem, der trækker noget efter sig.

Helge Paludan

A. G. Drachmann: Lægæst og hans guldhorn. Betragtninger i anledning af Willy Hartners tolkningsforsøg. Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning nr. 279. (Gad, 1971). 98 s.

I 1969 udkom den tyske videnskabs-historiker Willy Hartners bog »Die Goldhörner von Gallehus«. Dens forfatter forsøgte på baggrund af sin indsigt i mange videnskaber bl. a. astronomi at nytolke det klassiske danske oldtidsfund.

Et hovedpunkt i hans argumentation er, at nogle af de figurer, der de-

korerede det lange guldhorn skal tolkes som et kryptogram, og han mener at kunne dechiffere denne indskrift som sætningen »Dette horns trylledrik skal hjælpe folket.« Et andet hovedpunkt er, at hornenes udsmykning i øvrigt indeholder billeder med motiv fra nordisk og senantik astrologi og astronomi. En ret detaljeret tolkning af disse billeders mytologiske betydning kombineret med Hartners astronomiske indsigt bringer ham til den konklusion, at guldhornene er blevet til som reaktion på en solformørkelse, der d. 16. april 413 var total just over Gallehus. D. 4. november 412 havde man samme-steds haft en total måneformørkelse. Da begge formørkelser kan antages at være faldet sammen med tidspunktet for en blotfest, (der fulgte månens faser), må deres psykologiske virkning have været overvældende.

Dr. A. G. Drachmann har med rette fundet, at det ville være usømmeligt, om Hartners bog i Danmark helt enkelt blev tiet ihjel. Det foreliggende hæfte bringer derfor, stort set med uforbeholden tilslutning, en redegørelse for den tyske forskers synspunkter, der for en metodisk betragtning forekommer at høre til den type teser, som det kan falde overordentlig vanskeligt at falsificere, fordi de ikke støder an mod etablerede empiriske data, men som dog samtidig udgør en vidtløftig tankebygning i forhold til de få iagttagelser, de tjener til at tolke.

Imidlertid får læseren uanset standpunkt til Hartners teser i A. G. Drachmanns lille bog en omhyggelig gennemgang af alle kilder til vor viden om guldhornene, således at den varmt kan anbefales enhver med interesse for dette tabte nationalklenodie.

Helge Paludan